
УКРАЇНСЬКА МОВА ДЛЯ ІНОЗЕМЦІВ

Рівень А2

Навчальний посібник

За загальною редакцією кандидата філологічних наук,
доцента Т.О. Дегтярьової

УДК 811.161.2(075.8)
У 45

Рекомендовано до друку вченою радою Сумського державного університету.
Протокол № 13 від 20 червня 2019 р.

Рецензенти:

І. І. Пахненко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри російської мови та світової літератури Сумського державного педагогічного університету;
Н. В. Дудко, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарної освіти СОІППО

Авторський колектив:

Дегтярьова Т. О., кандидат філологічних наук; *Дядченко Г. В.*, кандидат філологічних наук; *Коньок О. П.*; *Скварча О. М.*; *Тубол Н. О.*; *Шевцова А. В.*, кандидат філологічних наук; *Яременко Л. М.*

У 45 **Українська мова для іноземців. Рівень А2: навчальний посібник /**
Дегтярьова Т. О., Дядченко Г. В., Коньок О. П. та ін.; за заг. ред.
Т. О. Дегтярьової. Суми: Університетська книга, 2020. 215, [8] с.: іл.

ISBN 978-966-680-908-0

Пропонований посібник є другою частиною навчального комплексу для іноземних громадян, які бажають вивчати українську мову з метою подальшого навчання, стажування, працевлаштування, отримання громадянства України та складання сертифікаційного іспиту з української мови як іноземної.

Опанування матеріалу посібника дозволить іноземцям оволодіти українською мовою в межах комунікативних тем: «Моя країна», «Природа України», «Здоров'я», «Характер. Зовнішній вигляд», «Робота», «Послуги», «Готель», «Подорожі», «Дозвілля», «Українські свята» тощо.

Граматичні таблиці, матеріали для допитливих, діалоги, клоуз-тести роблять процес вивчення української мови легким, цікавим і творчим.

УДК 811.161.2(075.8)

ISBN 978-966-680-908-0

© Колектив авторів, 2019

© ПФ «Видавництво “Університетська книга”», 2020

ЗМІСТ

Передмова	7
Тема 1. МОЯ КРАЇНА	9
Граматика	
Місцевий відмінок іменників у значенні місця дії (однина)	
Конструкція з дієсловом <i>називатися</i>	
Місцевий відмінок прикметників, порядкових числівників (однина)	
Місцевий відмінок присвійних займенників (однина)	
Місцевий відмінок вказівних займенників (однина)	
Місцевий відмінок іменників (множина)	
Місцевий відмінок прикметників, порядкових числівників, присвійних і вказівних займенників (множина)	
Комунікативна тема. Моя країна	
Клоуз-тести	
Тема 2. ПРИРОДА УКРАЇНИ	29
Граматика	
Знахідний відмінок іменників, прикметників, порядкових числівників (однина)	
Знахідний відмінок присвійних і вказівних займенників	
Знахідний відмінок іменників, прикметників, займенників (множина)	
Комунікативна тема. Природа України	
Клоуз-тести	
Тема 3. ЗДОРОВ'Я	44
Граматика	
Складнопідрядне речення з питально-відносним займенником <i>який</i> у називному відмінку	
Конструкції <i>Хто почуває (почував) себе як? Хто хворіє (захворів)?</i>	
Конструкція <i>У кого болить що?</i>	
Конструкція <i>Що з вами трапилося? (= Що з вами?).</i>	
Дієслово <i>скаржитися</i>	

Комунікативна тема. Здоров'я
Клоуз-тести

Тема 4. ЛЮДИНА. ХАРАКТЕР. ЗОВНІШНІЙ ВИГЛЯД 59

Граматика

Родовий відмінок іменників, прикметників, порядкових числівників, присвійних, вказівних і питально-відносних займенників (однина)

Родовий відмінок іменників, прикметників, порядкових числівників, вказівних і присвійних займенників (множина)

Складнопідрядне речення з питально-відносним займенником *який* в орудному відмінку

Конструкція *Хто з чим (з якими очима...)*

Комунікативна тема. Людина. Характер. Зовнішній вигляд

Клоуз-тести

Тема 5. РОБОТА 77

Граматика

Орудний відмінок іменників (однина)

Орудний відмінок прикметників, порядкових числівників (однина)

Складнопідрядні речення з підрядними причини та наслідку

Конструкція *Я хочу стати інженером, а моя мама хоче, щоб я став лікарем.*

Орудний відмінок іменників (множина)

Конструкція *Робочий день починається о восьмій годині, а закінчується о п'ятій*

Комунікативна тема. Робота

Клоуз-тести

Тема 6. У СУПЕРМАРКЕТІ 97

Граматика

Давальний відмінок прикметників, порядкових числівників (однина)

Давальний відмінок присвійних і вказівних займенників (однина)

Складнопідрядне речення з питально-відносним займенником *який* у давальному відмінку

Комунікативна тема. У супермаркеті
Клоуз-тести

Тема 7. ПОСЛУГИ 110

Граматика

Вживання недоконаного та доконаного виду дієслів
Пряма та непряма мова. Конструкція *Я сказав своєму другу, щоб він прийшов до мене*

Пряма та непряма мова. Конструкції *Я спитав Віктора, чи є в нього брати й сестри; Я спитав Віктора, як звати його сестру...*

Складнопідрядні речення з підрядними мети

Конструкція *Валід прийшов до банку, щоб отримати електронний переказ.*

Комунікативна тема. Послуги

Клоуз-тести

Тема 8. У ГОТЕЛІ 131

Граматика

Родовий відмінок іменників при запереченні

Вживання іменників у родовому відмінку з прийменниками *від, до*

Вказівка на адресата дії. Вживання особових займенників у давальному відмінку (*кому?*)

Кількісні числівники у конструкції: *На скільки осіб (чоловік)?*

Вираження послідовності дій. Уживання складних речень зі словами *коли, після того як...* (*спочатку, потім*)

Складне речення з питально-відносним займенником *який* у місцевому відмінку

Комунікативна тема. У готелі

Клоуз-тести

Тема 9. ПОДОРОЖІ 151

Граматика

Дієслова руху (НДВ) та їх основні значення

Вживання дієслів руху *іти, прийти, поїхати, приїхати* (ДВ)

Вживання родового відмінка іменників і прикметників (однина і множина)

Питальне речення зі словом *куди?* й дієсловами руху. Вживання знахідного й родового відмінків у відповіді на нього

Питальне речення зі словами *куди? до кого? звідки? від кого?* й дієсловами руху. Вживання родового відмінку з прийменниками *до, від*

Дієслова руху з префіксами *при-, під- (піді-), від- (віді-), в- (ві-), уві-, ви-, за-*.

Складнопідрядне речення з підрядним означальним у родовому відмінку

Комунікативна тема. Подорожі

Клоуз-тести

Тема 10. ДОЗВІЛЛЯ 176

Граматика

Орудний відмінок іменників (однина) у конструкції *Цікавитися (займатися, захоплюватися) чим?*

Орудний відмінок іменників, прикметників, присвійних та вказівних займенників зі значенням сумісності дії (однина)

Орудний відмінок іменників, прикметників, присвійних і вказівних займенників, порядкових числівників зі значенням сумісності дії (множина)

Ступені порівняння прикметників і прислівників

Складнопідрядне речення з питально-відносним займенником *який* у знахідному відмінку

Комунікативна тема. Дозвілля

Клоуз-тести

Тема 11. УКРАЇНСЬКІ СВЯТА 198

Граматика

Родовий відмінок порядкових числівників при називанні точної дати – *якого числа?* Синонімічні конструкції з прийменниками *через, за*

Комунікативна тема. Українські свята

Клоуз-тести

Додатки

ПЕРЕДМОВА

Навчальний посібник «Українська мова для іноземців. Рівень А2» є другою частиною комплексу, який призначено для всіх, хто вивчає українську мову як іноземну та хоче підготуватися до складання сертифікаційного іспиту з української мови.

Зміст посібника відповідає вимогам і нормам, що містить Державний стандарт з української мови як іноземної.

Курс складається з 11 блоків: «Моя країна», «Природа України», «Здоров'я», «Характер. Зовнішній вигляд», «Робота», «У супермаркеті», «Послуги», «Готель», «Подорожі», «Дозвілля», «Українські свята», – у яких матеріал подано за єдиною схемою з урахуванням тематичного принципу, що забезпечує етапність засвоєння знань з граматики української мови.

Особливістю посібника є різноаспектний характер завдань, що дозволяє не тільки презентувати матеріал, а й сформуванню вміння ідентифікувати та систематизувати дидактичні одиниці, визначати послідовність мовленнєво-інтелектуальних дій при здійсненні тієї чи іншої методичної операції.

Запропонований комплекс завдань спрямований на формування навичок використання мовних одиниць не тільки в побутовому мовленні, а й у мові професійного спрямування, тобто є фундаментом подальшого вивчення наукового стилю мовлення (за потреби), що забезпечує міжпредметні зв'язки.

Грамотичні таблиці, матеріали для допитливих, діалоги, клоуз-тести дозволяють зробити процес вивчення української мови

легким, цікавим і творчим. Запропоновані в посібнику українсько-англійські словники після кожної теми також полегшують роботу тих, хто вивчає українську мову як іноземну. Оригінальні фотографії та малюнки, якими ілюстрований посібник, дозволяють семантизувати нові лексичні одиниці без словника.

Авторський колектив, що складається з викладачів кафедри мовної підготовки іноземних громадян Сумського державного університету (Т. О. Дегтярьова, Г. В. Дядченко, О. П. Коньок, О. М. Скварча, Н. О. Тубол, А. В. Шевцова, Л. М. Яременко), буде вдячний колегам за висловлені на нашу адресу критичні зауваження, поради й побажання, які обов'язково будуть враховані в подальшій роботі.

Тема 1 МОЯ КРАЇНА

Грамматика

1. Місцевий відмінок іменників у значенні місця дії (однина).
2. Конструкція з дієсловом *називатися*.
3. Місцевий відмінок прикметників, порядкових числівників (однина).
4. Місцевий відмінок присвійних займенників (однина).
5. Місцевий відмінок вказівних займенників (однина).
6. Місцевий відмінок іменників (множина).
7. Місцевий відмінок прикметників, порядкових числівників, присвійних і вказівних займенників (множина).

Комунікативна тема. Моя країна.

Клоуз-тести.

§ 1

Теоретичний блок

Друзі були *в Одесі на екскурсії*.

Місцевий відмінок іменників у значенні місця дії (однина)

	Називний відмінок <i>що?</i>	Місцевий відмінок <i>де?</i>	Закінчення
ч. р.	університет музей готель планетарій	в університеті у (в) музеї у (в) готелі у (в) планетарії	□+ і й → ї ь → і (і)й → (і)ї
ж. р.	кімната вулиця аудиторія	у (в) кімнаті на вулиці в аудиторії	а → і я → і (і)я → (і)ї
с. р.	вікно море завдання	на (у) вікні у (в, на) морі у (в) завданні	о → і е → і я → і

!	Чилі Конго Перу	у (в) Чилі у (в) Конго у (в) Перу	
Запам'ятайте! будинок гуртожиток ч. р. банк Мінськ аеропорт		у (в) будин <u>к</u> у у (в) гуртожит <u>к</u> у у (в) банк <u>у</u> у (в) Мінськ <u>у</u> в аеропорт <u>у</u> !	к + у

Запам'ятайте!

Називний відмінок <i>що?</i>	Місцевий відмінок <i>де?</i>
	2 – 3
підлога	на підлозі
діалог	у (в) діалозі
універмаг	в універмазі
	к – ц
урок	на уроці
рік	у (в) році
бібліотека	у (в) бібліотеці
поліклініка	у (в) поліклініці
дошка	на дошці
зупинка	на зупинці
книжка	у (в) книжці
	х – с
поверх	на поверсі

Вживання прийменників у (в), на з іменниками в місцевому відмінку

1. На початку речення:

- а) **в** + голосний (В Україні ...);
б) **у** + приголосний (У Києві ...).

2. У середині речення:

- а) голосний + **в** + голосний (*Студенти в аудиторії*).
б) приголосний + **у** + приголосний (*Друг у кімнаті*).
в) голосний + **в** + приголосний (*Подруга в кінотеатрі*).

Запам'ятайте!

у (в) будинку	на вулиці	на сході
в університеті	на проспекті	на заході
в інституті	на площі =	на півночі
	на майдані	
у (в) клубі	на зупинці	на півдні
у (в) театрі	на стадіоні	
у (в) готелі	на станції (метро)	
у (в) музеї		
у (в) кімнаті	на уроці	
у (в) бібліотеці	на лекції	
в аудиторії	на заліку	
у (в) посольстві	на практиці	
	на перерві	
у (в) місті		
у (в) селі	на концерті	
у (в) парку	на виставці	
у завданні	на заводі	
	на фабриці	
	на пошті	
	на факультеті	
	на дощі	

Практичний блок

Завдання 1. Прочитайте. Дайте відповіді на запитання.

1. Це фірма. Тут офіс. Ось секретарка. Зараз вона працює на комп'ютері. На її столі стоїть ваза. У вазі гарні квіти.

– Де працює секретарка?

2. Це аудиторія. Тут студенти. Вони слухають лекцію. Лекцію читає професор Лисенко. Ця лекція про Тараса Шевченка.

– Де студенти слухають лекцію?

3. Це бібліотека. Вона велика. Ось читальня. Тут газети, журнали, словники, книги, комп'ютери. Тут студенти читають, роблять домашні завдання, пишуть конспекти, працюють в інтернеті.

– Де студенти читають, роблять домашні завдання, пишуть конспекти, працюють в інтернеті?

Завдання 2. А. Прочитайте.

Мене звати Том. Я приїхав з Африки. Моя рідна країна Танзанія, а рідне місто Додома. Там я народився, жив і навчався. У школі я вивчав рідну мову, математику, фізику, хімію, біологію та інші предмети.

Зараз я живу в Україні в Полтаві. Я вчуся в університеті. Ось мій гуртожиток. Праворуч – великий парк. Я часто гуляю в парку. Недалеко знаходиться проспект Шевченка. На проспекті є сучасний кінотеатр. Я був у кінотеатрі в суботу.

Б. Дайте відповіді на запитання.

1. Як звати студента?
2. Звідки він приїхав?
3. Де він жив раніше?
4. Що він вивчав у школі?
5. Де зараз живе Том?
6. Де він вчиться?
7. Де є сучасний кінотеатр?

Завдання 3. Напишіть, де працюють ці люди. Використайте подані слова.

Зразок: *Інженер. Інженер працює на фабриці.*

Викладач, учитель, секретар, касир, артист, продавець, лікар, стоматолог, робітник, викладач.

Слова: університет, офіс, магазин, каса, театр, лікарня, поліклініка, завод, школа.

Завдання 4. Передайте інформацію одним реченням.

Зразок: *Ось інститут. Тут вчиться Степан.*

Степан вчиться в інституті.

А. 1. Ось клуб. Тут часто бувають студентські вечори. 2. Це кав'ярня. Тут можна випити каву. 3. Ось стадіон «Спартак». Тут студенти грають у футбол. 4. Це коледж. Тут вчиться мій брат.

Б. 1. Це бібліотека. Тут можна взяти підручники й словники. 2. Це поліклініка. Тут працює моя мама. 3. Ось село. Тут живуть його батьки. 4. Ось супермаркет. Тут можна купити продукти. 5. Це кав'ярня. Тут ми завжди п'ємо смачну каву.

В. 1. Це планетарій. Тут можна послухати лекції про космос. 2. Це аптека № 5. Тут працює моя подруга Оксана. 3. Це Україна. Тут живуть мої друзі. 4. Ось площа. Тут знаходиться музей.

Завдання 5. Дайте відповіді на запитання.

1. Де ви зараз живете? 2. Де ви жили раніше? 3. Де ви вчитеся? 4. Де ви вчилися раніше? 5. Де ви снідаєте, обідаєте, вечеряєте? 6. Де ви любите відпочивати? 7. Де ви купуєте нові газети й журнали? 8. Де ви були вчора?

§ 2

Теоретичний блок

- Як *називається* ця країна?
- Вона *називається* Україна.

Конструкція з дієсловом *називатися*

називатися I			
він	}	називається	називався
вона		називалася	називалася
воно		називалося	називалося
вони		називаються	називалися